

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

За єдину Українську Помісну
Православну Церкву!

Часопис
Волинської єпархії
Київського Патріархату

№ 5 (54) травень 2009 р.

«ЦЕ – БОЖЕСТВЕННА ПРАВДА»

З проповіді Патріарха Філарета в луцькому Троїцькому кафедральному соборі з нагоди престольного свята*

Во ім'я Отця і Сина і Святого Духа! Слава Ісусу Христу!
Дорогі брати і сестри!

Сьогодні Православна Церква згадує зішестя Святого Духа на апостолів. Як ви знаєте із Писання, видимо Дух Святий зійшов наче у вигляді вогненних язиків. Але сила Святого Духа виявилась усередині, в душах апостолів. Ця дія Святого Духа на апостолів виявилась насамперед у тому, що вони правильно зрозуміли вчення Господа Ісуса Христа. Апостоли ходили три роки за Христом, слухали Його вчення, а розуміть його – не розуміли. Так само, як і в наш час багато хто в своїх домах має Біблію, але багато християн і сьогодні не розуміють її правильно, і апостоли теж не розуміли. Але Дух Святий навчив їх, як треба розуміти слова Господа Ісуса Христа.

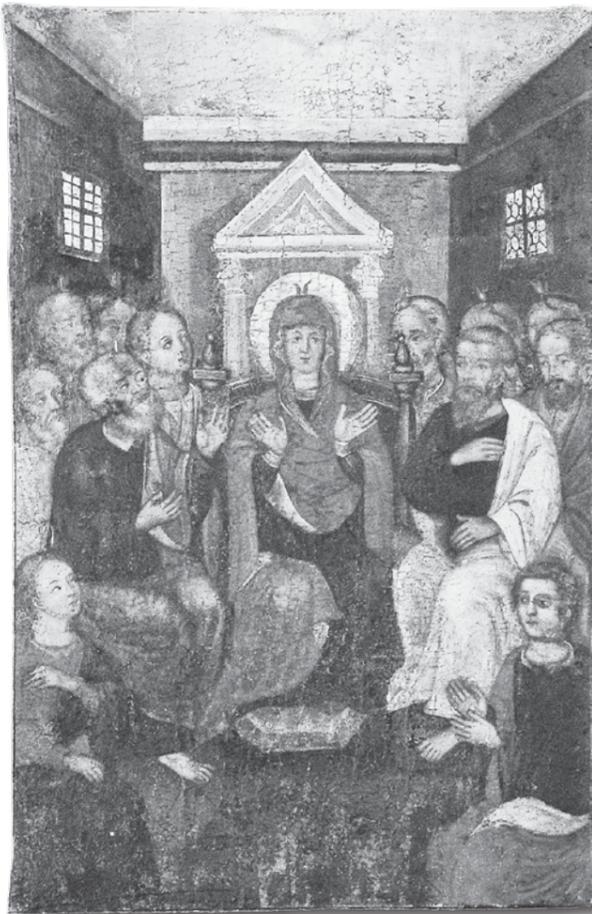
Друга внутрішня дія Святого Духа, яка виявилась на апостолах, – що вони вже нікого і нічого не боялись. До зішестя Святого Духа, як ви знаєте із Євангелія, вони сиділи в Сіонській горниці, двері замкнули заради страху перед юдеями. А коли Дух Святий зійшов на апостолів – то цього страху перед людьми, перед юдеями, перед первосвященниками в них уже не було. І апостол Петро вийшов до народу, якого зібралось більше трьох тисяч, і сміливо проповідував про служіння Господа Ісуса Христа. І коли ви читаєте Діяння апостолів, то узнаете, що тепер первосвященники боялись їх і тому просили: «Не проповідуйте про воскресіння Ісуса Христа». Просили, а не страшили, бо страху апостоли вже не мали. Дух Святий зійшов на них – і вони переродились.

Тому зішестя Святого Духа на апостолів – це переродження внутрішнє, духовне. І дії Святого Духа розповсюджувались не тільки на них, а й на всіх вірних. І завдяки благодаті Святого Духа Християнство перемогло могутню Римську імперію. Не як державу, а як язичницьку римську культуру, грецьку культуру, культуру інших народів. І хто переміг? Рибак. Неосвічені. І уявіть собі, як малограмотні люди могли перемогти філософів, учених, владомощців, нарешті – усіх язичників? Як це могло статись? А це сталося тільки завдяки тому, що апостоли, їхні послідовники не просто проповідували вчення Ісуса Христа, а підтверджували своє вчення знаменнями і чудесами.

Ну ось уявіть собі. З'являється проповідник – апостол, чи пресвітер, чи інший якийсь послідовник. І вчить, що Розп'ятий на хресті є Бог, що істинний Бог є в Трьох Особах: Отець, Син і Святий Дух. Що Син Божий зійшов на землю і став Людиною, щоб спасти людей від гріха і від смерті.

Ну хто повірить, що це правда, коли у них – тисячолітня віра у якихось своїх богів. А коли цей проповідник на їх очах воскрешає померлого, то скажіть – повірять ці люди, що він говорить правду чи не повірять? Повірять. Усі проповідники вчення Ісуса Христа не просто проповідували, а звершували чудеса. Оцю владу дав Ісус Христос апостолам і його послідовникам. І цими чудесами вони перемагали.

Яким чином воевода, який займає високе становище у Римській імперії, увірувавши в Ісуса Христа, перетерпіває страждання, які для нашого розуміння взагалі незбагненні? Як може людина, яку кинули у вапно, не згоріти й вийти живою? Можливо це з людської точки зору? Неможливо. Але це ж було! І таких чудес, таких знамен, таких проявів благодаті Святого Духа – безліч! Коли читаєш життя мучеників, які записані в римських актах (а римляни запису-

Ікона «Зішестя Святого Духа». Докладніше про неї – нижче

вали все докладно), – дивуєшся і бачиш ту силу Святого Духа, яка діяла в мучениках.

Візьмемо подвижників. Скажіть, яка сила заставляла людей відмовлятися від усього багатства, від почестей – і йти в пустелю, і жити в печерах? Для чого вони жили в печерах? Вони що – не мали плоті чи не бачили краси цього світу? Чому вони відмовлялись від земних благ і йшли в ці печери й годувались кусочком хліба та ковтком води? Заради чого? Заради того, щоб у собі побороти гріх. Бо гріх живе в нашій природі, і для того, щоб побороти його, ці подвижники йшли в пустелю. І там молились, постились, трудились – і перемагали гріх у собі. І як наслідок цієї перемоги було те, що вони звершували чудеса, зціляли хворих, передірали події. Спочатку вони з допомогою благодаті Святого Духа побороти в собі гріх, а тоді Той же Дух Святий відкривав їм ці тайни і давав їм силу, Божественну силу звершувати чудеса.

Візьмемо святителів. Святителі прославились тим, що захистили істину. Яку істину захистили святі отці на Вселенських соборах, і не тільки на соборах? Ту істину, яку відкрив Господь наш Ісус Христос. Оцю істину треба було захищати. Бо знайшлися люди, які спотворювали Божественне одкровення. Ну, наприклад, говорили, що Ісус Христос

не є Богом, а є творінням Бога. Це ж неправда! Це лжа! Як говорити на Творця, що Він не Творець?! І це вчення треба було захищати. І за це вчення святі отці страждали. Страждали не тільки від своїх співбратів-єпископів, а страждали від влади, бо були імператори візантійські, які дотримувались цих ересей.

[...] І святі отці діяли, захищаючи істинне вчення не самі по собі, а під натхненням Святого Духа. Тобто Дух Святий діяв з самого зішестя на святих апостолів протягом усієї історії Християнської Церкви. Діє він, дорогі браття і сестри, і тепер.

Ми пережили страшні часи державного атеїзму, антирелігійної пропаганди. Коли зруйновані були храми, духовенство було заарештоване, розстріляне або вивезене в Сибір, Північ і там загинуло. Але цим безбожники не знищили віру і Церкву Христову не знищили. Чому така могутня сила не могла подолати людину? Священства не було, храмів не було – а віра зберігалась. Чому вона зберігалась? А тому, що діяв Дух Святий на кожну людину окрема. І тут ніякий безбожник, ніякий войовничий атеїст уже нічого не міг зробити. Тому що «Дух дише, де хоче».

[...] Ми стоїмо на правильному шляху й відстоюємо Божественну Правду. Я хочу ще раз сказати: Божественну Правду ми відстоюємо. І ця Божественна Правда полягає в тому, що прийшов час бути в Україні незалежній Церкві. [...] Ми повинні мати свою незалежну Українську Церкву, таку, яку мають інші народи: і росіяни, і греки, і румуни, і болгар, і серби, і араби, і грузини... Чим вони кращі, а чим ми гірші? Чи в нас не було святих? Чи не було мучеників? Чи не несли ми світло Христової віри по всьому світу? Хто просвітив Сибір? Українські святителі! Хто просвітив Північ? Українці! Хто дав освіту росіянам? Українці! І цей народ не має права на незалежну Помісну Церкву? Це неправда! І Божественна правда полягає в тому, що цей народ повинен мати нарешті і незалежну державу, і незалежну Церкву. І ми цим Божественним шляхом ідемо. [...]

Ніякі ворожі сили не зможуть подолати Бога. Людей вони можуть купити, залакати, але Бога перемагати не зможуть. А Бог дав нам незалежну Україну – чи вони дали? Бог дав нам незалежну Україну. А якщо Бог дав, то Він і доведе справу до кінця...

Ми повинні молитись, щоб Господь допоміг нашій державі перейти ті випробування. Щоб Господь вселив у людські душі мир, і злагоду, і любов до України. Не до себе, а до України, до ближнього, а не до себе. Бо якщо ми будемо любити інших, то ми підемо за тими, які в пустелях боролися з гріхом, і подолали його, і отримали вічне Царство Небесне. І ми туди, в Небесне Царство, підемо, якщо будемо любити один одного, любити ближніх, любити свою земну Батьківщину. Скільки б ми тут не жили, а наша вічна Батьківщина – Царство Небесне. Ми ж хочемо не в пекло, а хочемо в Царство Небесне. І тому треба любити, треба мати в серці мир і злагоду. І в цьому допоможе нам Дух Святий. Це – Божественне одкровення. Це – Божественна Правда. Незмінна. І хто йде цією дорогою – той прийде до вічного життя. А хто не хоче йти цією дорогою, той піде в інше місце.

Богу нашому слава навіки-віків! Амінь.

* Виголошено 28 травня 2007 року.

ВОЛИНСЬКІ ІКОНИ

Образ «Зішестя Святого Духа». XVIII ст. Походить із храму с. Перванчє Горохівського району, де був складовою празничного ряду іконостасу. Матеріал: дерево (сосна, липа), левкас (грунт із крейди і клею), темпера, олія. Змішана техніка живопису. Реставровано у Волинському краєзнавчому музеї 2006 року авторкою цих рядків.

Ікону передано до музею 1981 року. Спокій, умиротворення і наповнення Святим Духом якнайкраще передає обрана іконописцем композиція. Вона побудована за принципом вертикальної і горизонтальної симетрії. Центральна вертикаль утворена статтю Богородиці, архітектурним порталом з колонами і голубом – Святим Духом – над нею. Марія зображена на троні

у синій туніці і червоному мафорії (покриві, що огортає голову і плечі), з піднятими до рівня грудей і повернутими до глядача долонями, що передають її духовну відкритість. Розміщення апостолів по п'ять зліва і справа від Богородиці утворює горизонтальний фриз (смугу), що перетинає центральну вертикаль майже посередині композиції. Доповнюється хрестоподібна схе-

ма почерговим зображенням у верхній частині – двох золотистих вікон на тлі темних бокових стін і у нижній – двох апостолів. Образ має багато спільного із творами волинського іконописця кінця XVII–XVIII ст. Йова Кондзелевича.

Лариса ОБУХОВИЧ,
художниця-реставраторка
обласного краєзнавчого музею

Наша газета – у Вашу скриньку

Боголюб'язний читачу! Наш часопис – надійна підмога та корисний засіб у духовному житті православного християнина. Аби ця найпопулярніша волинська релігійна газета надходила Вам додому – випишіть її у будь-якому поштовому відділенні області, почина-

ючи з будь-якого місяця. Вартість одного примірника з доставкою – 1 грн 10 к. (без вартості приймання передплати). Індекс у поштовому каталозі обласної періодики – 91241. Архів основних публікацій «Волинських єпархіальних відомостей», оперативні церковні новини тощо – в інтернеті за адресою: www.pravoslavja.lutska.ua

ХРОНІКА

У Ковельському міському деканаті

7 квітня архієпископ Луцький і Волинський Михаїл очолив храмове свято у Ковельському соборі Благовіщення Пресвятої Богородиці. На Божественній Літургії з владикою співслужили міський декан протоієрей Анатолій Александр, районний – протоієрей Іван Бонис, любомльський декан священник Віктор Возняк, настоятель собору протоієрей Василь Мичко, інші священники з цих та інших деканатів. У богослужінні взяв участь міський голова Сергій Кошарук.

У капеланській службі

12 квітня виповнилося 97 років Пласту – національній скаутській організації України. З цієї нагоди старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний із благословіння архієпископа Михаїла відслужив у Троїцькому кафедральному соборі молебень за здоров'я пластуристів. Він звернувся до них із душпастирським словом, закликавши Пласт зміцнювати зв'язки з Церквою.

1–2 травня в Києві відбувся навчально-практичний семінар «Організація православних молодіжних та дитячих таборів». Його потреба нагальна: з року в рік у нашому Патріархаті розвивається і міцніє таборний рух – і на рівні всеукраїнському, і на рівні епархій, але він потребує поліпшення. Тож на заклик Синодального управління у справах молоді перед початком нового літнього сезону організатори православних таборів радились і навчалися. З лекцією на семінарі виступив представник нашої епархії протоієрей Віктор Михалевич, капелан Волинського інституту ім. В. Липинського МАУП. Розповідав душпастир про те, що добре знає і вміє, адже був духівником багатьох таборів. «Роль та функції духівника в таборі» – такою була тема його промови, що переросла в тригодинне жваве спілкування. Духівник у молодіжному й дитячому таборі має бути слугою, добрим пастирем і мудрим управителем – ось головна думка о. Віктора.

7 травня в Києві пройшов Другий з'їзд військових священників (капеланів) Київського Патріархату. З благословення владика Михаїла нашу епархію представляв старший капелан о. Олександр Безкоровайний. Загалом цей з'їзд не у всьому виправдав сподівання, – повідомив він епархіяльній прес-службі, – хоча обмін досвідом священнослужителів з різних епархій, які трудяться на цій ниві, був корисним. На думку о. Олександра, капеланське служіння треба суттєво вдосконалювати, систематизувати. І в цій справі важливим складником повинна бути методична, координаційна й ініціативна діяльність Синодального управління, що відповідає за цю сферу. Також украї необхідно, аби управління посилювало співпрацю з органами влади, командуванням Збройних сил, щоб залучало до своєї праці досвідчених душпастирів із регіонів. Старший капелан Волинської епархії зазначає, що дуже важливо покращити навчання теперішніх і майбутніх капеланів, запровадивши спеціальні курси при семінаріях чи академіях, та вирішувати питання їх матеріального забезпечення.

У Володимирському районному деканаті

14 квітня у Володимирі в об'єднаному військовому комісаріаті відбулись урочисті випроводи до війська одинадцятьох юнаків міста і району. На цьому заході з благословіння архієпископа Михаїла був настоятель парафії Покрови Пресвятої Богородиці у с. П'ятидні та Рівноапостольної княгині Ольги в с. Хрипаличі Володимирського районного деканату протоієрей Микола Гінайло. Він

ОФІЦІЙНО

Заява архієпископа Михаїла щодо ситуації, пов'язаної з виділенням земельної ділянки під будівництво храму на 40-му кварталі Луцька

У зв'язку зі створенням тимчасової комісії Луцької міської ради для «врегулювання конфліктної ситуації, яка виникла навколо питання виділення земельної ділянки на вулиці Конякіна для будівництва храму», та з приводу поширення у ЗМІ неправдивої або неточної інформації про цю проблему заявляємо таке.

2000 року на 40-му кварталі Луцька утворилася парафія Святого Іоана Предтечі Української Православної Церкви Київського Патріархату. Після відповідної реєстрації в облдержадміністрації (свідоцтво № 1071 про реєстрацію статуту від 7 червня 2000 р. № 272) релігійна громада неодноразово зверталася до міськвиконкому з проханням виділити земельну ділянку під будівництво храму по вул. Конякіна. Зокрема, звернення подавалися і в 2005, і в 2003 роках, і раніше. З огляду на це, твердження, що згадану парафію створено у 2005 році та що лише з 2005-го вона стала претендувати на земельну ділянку, – недостовірні.

Упродовж 2000–2008 рр. позитивне вирішення питання про виділення землі щоразу переносилося на невизначений час у зв'язку з відсутністю генерального плану міста. Також, як з'ясувалося, пізніше, 2002

року, до міської влади з подібним проханням звернулася й Благовіщенська громада УПЦ Московського Патріархату, бажаючи спорудити церкву в цьому ж районі.

Незважаючи на багаторічне розділення між УПЦ Київського й УПЦ Московського Патріархатів, ми підкреслюємо, що не маємо наміру конфліктувати. Більше того, сповідуючи одну й ту ж віру, дотримуючись одних і тих самих канонів та обрядів, маючи спільну Батьківщину – Україну, прагнемо об'єднання православних українців у єдину Помісну Українську Православну Церкву.

Разом із тим, ми стурбовані ймовірністю, що на одній території, зовсім близько один біля одного, можуть постати два православні храми, які будуть розділяти українців. Адже не треба забувати, що, на жаль, УПЦ Московського Патріархату ще досі залишається складовою частиною Російської Церкви, а значить і складовою частиною російської державної ідеологічної машини, яка не раз проявляла себе ворожо щодо України. Якщо ж ідеться про виділення однієї земельної ділянки для будівництва однієї церкви в цьому районі, то, переконані, в міській владі – не проросійської, а проукраїнської – теж не має бути жодних сумнівів: тут повинен постати храм Святого Іоана Предтечі Київського Патріархату – Української Церкви, яка є духовною основою країни, її державних і національних інтересів.

Кадрові зміни в Луцькому райдеканаті

7 травня архієпископ Михаїл звільнив протоієрея Віктора Пушка від обов'язків луцького районного декана на його прохання та призначив на цю посаду настоятеля парафії Архистратига Михаїла в с. Гірка-Полонка протоієрея Володимира Присяжнюка.

Новопризначеному деканові 35 років. Народився в Почеві, закінчив Мирогощанський радгосп-технікум, а після служби в армії – Волинську духовну семінарію (ВДС). Митрополитом Луцьким і Волинським Яковом висвячений на диякона (14 жовтня 1998 р.) та священника (17 грудня 2000 р.). Із 23 травня 2001 року о. Володимир – настоятель Гіркополонківської парафії. Протягом кількох років був помічником інспектора ВДС та інспектором цього закладу. Відзначений різними церковними нагородами (остання – хрест із прикрасами). Одружений, виховує сина.

3 ЦЕРКОВНОГО КАЛЕНДАРЯ

14 червня – ікони Божої Матері «Нерушима Стіна»

Кожен народ має свій головний храм, що багато промовляє і до його релігійних, і до національних почуттів, часто будучи й видатним творінням світового мистецтва. Для православних християн України такою святинею є київський собор Софії – Премудрості Божої (від грецького «софія» – мудрість).

Його за наказом благовірного князя Ярослава Мудрого зведено в першій половині XI ст. на місці останньої битви русичів із печенігами – народом, що раз-по-раз нападав на Русь. Будучи споруджений на зразок головного храму Царгорода – столиці Візантійської імперії – з такою ж назвою, київський собор на довгі часи став осередком і духовності, і державної влади Русі-України. Тут була резиденція митрополита, правились найвеличніші служби; тут возводили на великокняжий престол, приймали іноземних послів; тут була перша у нашій Вітчизні бібліотека.

Протягом століть Софійський собор багато страждав разом із народом: його руйнували, грабували, а більшовики хотіли було підкласти вибухівку. Але через усі спустошення і перебудови незмінною залишилась одна вітарна частина із велетенською – і талантом, і розмірами – мозаїчною іконою Божої Матері. Її освячено 1049 року, тобто 960 літ тому. Діву Марію, а в її особі всю Церкву, ще в старозавітних пророцтвах порівнювали з міцним муром. А в Акафіс-

ті Пресвятої Богородиці (VII ст.) про Неї сказано: «Радуйся, Стопне непохитний Церкви Христової; радуйся, держава Нерушима Стіно». Оскільки ж у Софійському храмі Києва збереглась незмінною саме стіна з образом Непорочної, то його стали називати «Нерушимою Стіною» і в цьому розумінні.

Наш народ завжди усвідомлював Християнську Церкву як свій найважливіший бастион, що часто вособлювався в Божій Матері. А з XVII ст., із часів Визвольної війни під проводом Б. Хмельницького, фіксується й таке народне повір'я: доки стоїть у Софії Київській Богородиця-Оранта (тобто Молільниця), доти стоятиме й Київ. Отже, стоятиме і вся Україна.

Віками шанували Оранту як Молитовницю за землю Руську, Нерушиму Стіну її головної твердині – Києва. Нині вшанування Діви Марії перед цим образом хоч і є окремо зазначеним у церковному календарі (збігається з перехідним святом Днем усіх святих), проте дуже потьмяніло. Але «Нерушима Стіна» має стати для побожного українського народу такою ж святинею-символом, як Ченстоховська (Бельзська) ікона – для поляків, Казанська – для росіян. Наприклад, День Казанської ікони Богородиці є з 2005 року державним святом Росії – Днем народної єдності. Чи ж київська Оранта не достойна такої честі у нас?

Віктор ГРЕБЕНЮК

поблагословив новобранців на успішну службу, подарував іконки, духовну літературу і сказав напутнє слово. «Цього року ви не будете святкувати Великдень зі своїми сім'ями. Ви будете захищати матір-Вітчизну. Але сьогодні, у Страшний вівторок, згадаймо страждання Божої Матері. Коли ж станете до лав Збройних сил, не забувайте і своїх матерів. Бо матір для кожного – то святиня», – сказав душпастир.

Давно пора!

Кожній порядній людині болить стан моральності в сучасному суспільстві. Часто демократичні цінності перетворюються на псевдодемократичні гримаси, коли у блискучій обгортці свободи слова, творчості тощо пропонується отрута. Занепокоєні глибокою моральною кризою, депутати Волинської обласної ради 15 квітня провели засідання на тему «Про стан дотримання в області чинного законодавства у сфері захисту суспільної моралі». Були запрошені й представники Церков. На жаль, через стислий регламент протоієрей Ігор Швець, ректор Волинської духовної семінарії, який представляв Київський Патріархат, не мав змоги виступити. А він мав що сказати. Наприклад, поставити гостре, хоч і риторичне запитання: чи може Україна сподіватися від Бога на процвітання, якщо за роки незалежності лише офіційно було здійснено 30 мільйонів абортів у нашій країні, тобто вбивств ненароджених дітей?

Щоправда, й інші запрошені, й депутати були доволі безкомпромісні, тож ухвалили Звернення до Верховної Ради щодо внесення змін до чинного законодавства України у сфері захисту суспільної моралі, звернули пильну увагу на дотриманні в області вже чинних законів щодо цього питання.

Страшний хресний хід

17 квітня, у Велику п'ятницю, в Луцьку відбувся загальноміський страшний хресний хід, присвячений стражданням Господа Ісуса Христа. Богослужіння очолив архієпископ Михаїл, з яким співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, обласний і луцький міський декан протоієрей Іван Семенюк, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар, старший капелан епархії протоієрей Олександр Безкоровайний, інші місцеві священнослужителі.

Хресний хід пройшов від Хрестовоздвиженської церкви до Свято-Троїцького собору. Під час Богослужіння молилися за об'єднання українського Православ'я, за припинення у світі неправди, ворожечі, кровопролиття, за благословення Боже для України, Волинського краю та Луцька зокрема.

Пасхальні служіння

Урочисті Великодні Богослужіння 19 квітня архієпископ Михаїл відправив у кафедральному соборі Святої Трійці разом із деканом протоієреєм Миколою Нецкаром, старшим капеланом епархії протоієреєм Олександром Безкоровайним та іншими кліриками. Серед численних вірян у найбільшому християнському святі взяли участь голова облдержадміністрації Микола Романюк, луцький міський голова Богдан Шибя, представники влади й громадськості. Під час пасхальної відправи громада собору одержала від Миколи Романюка благодатний вогонь, що його доставили з Єрусалима у Київ, а з Києва – до Луцька. Владика поблагословив єрусалимським вогнем вірних і власноруч запаливав їхні свічки.

До речі, таке дійство відбулося не лише в головному храмі епархії. Наприклад, у церкві Архистратига Михаїла с. Промінь (Пілганів) Луцького районного деканату настоятель громади протоієрей Володимир Дрозд отримав благодатний вогонь із рук голови райдержадміністрації Володимира Демчука і роздав присутнім вірянам.

Закінчення на 4 стор.

ВІДПОВІДЬ БОГОСЛОВА

НЕ ОСУДЖУЙ СВЯЩЕНИКА...

Але якщо на парафії суперечка, її слід вирішувати по-церковному

Запитання

Часто чуємо про конфлікти між церковними громадами і їх настоятелями: занадто молодий священик, не так співає, не те говорить, робить помилки, забагато грошей бере і таке інше. Чи може громада вплинути якимось чином на такого панотця: поставити його у певні рамки, заборонити певні дії або й помінати?

Відповідає

священик Андрій Ротченков

Щоб позбутися конфліктів на парафії, найперше слід згадати, що нашим найголовнішим ворогом і першопричиною всіх наших конфліктів, у тому числі парафіяльних, є диявол. Земна частина Церкви, до якої ми належимо, називається Церквою воюючою, бо ми воюємо проти спокусу диявола і злих духів. Закономірно, що чим вищу посаду займає людина в Церкві, тим більший на неї бісівський наступ. Для порівняння: у Другій світовій війні основною мішенню снайперів були офіцери, бо загін без керівника втрачав боєздатність. Так само і в духовній війні диявол старається найперше спокусити священнослужителя, щоб через його помилку відпало од віри багато людей. Тому зрозумілими в цьому світлі стають слова Євангелія: «Уражу пастиря і розбіжаться вівці» (Мф. 26:31). Передання стверджує: якщо мирянина спокушає один

біс, то священика – сім, а ієромонаха – вже сімдесят. Тому людина, яка впадає в гріх, – мирянина і тим більше священнослужителя, – треба найперше поспівчувати, розуміючи, хто першопричина цього падіння. Мета диявола – не тільки спокусити на гріх, але і посварити людей, вчинити розділення між ними.

Щоб запобігти конфліктам, також слід виховувати в собі повагу до сану священнослужителя. Ми називаємо його отцем, бо він є духовним наставником. Інколи нас спокушає юний вік пастиря, але духовна мудрість часто не залежить од віку. «Нехай ніхто не гордує твоєю молодістю», – говорить апостол Павло в Першому посланні до Тимофія (4:12). Священик відрізняється від мирянина тим, що отримав духовну освіту. Крім того, в таїнстві Священства для звершення свого служіння отримує Божу силу, яку примножує, коли молиться, щоразу причащається при служінні Літургії, читає духовні книги, працює над своєю душею. Священик

– керівник парафії, і це потрібно поважати. Церква дає служителяві таку владу для того, щоб він скеровував людей до спасіння. Коли в звичайній сім'ї батько допускається помилка, рідні намагаються з любов'ю виправити її. Так має бути і в парафіяльній сім'ї.

Перш ніж звинуватити у чомусь священика, слід пам'ятати, що причини для звинувачення повинні бути досить вагомими, зважати, що ми можемо помилятися у своїх претензіях. Тому наша оцінка дій священнослужителя може бути суб'єктивною. А ми ж за це несемо відповідальність перед Богом. Бо такі звинувачення можуть бути причиною порушення спокою на парафії, від чого виграє тільки диявол, а порушники – нібито правдолюбці – виявляться богоборцями.

Господь у Євангелії дав нам механізм вирішення конфліктів. «Якщо ж згрішить проти тебе брат твій, піди і викрий його між тобою і ним одним. Якщо послухає тебе, то

придбав ти брата твого. Якщо ж тебе не послухає, візьми з собою ще одного або двох, щоб устами двох чи трьох свідків підтвердилося кожне слово. Якщо ж не послухає їх, скажи церкві; якщо ж і церква не послухає, то нехай він буде тобі як язичник і митар» (Мф. 18:15–17). Тобто найперше потрібно порозмовляти зі священником наодинці. Часто після відвертої розмови проблеми розв'язуються. Бо буває, що при найменших підозрах деякі із завзятих «борців за правду» відразу пишуть лист до Патріарха. Якщо розмова зі священником не дала результату, треба залучити до бесіди кількох членів парафіяльної ради. Порадившись із людьми, можна вирішити проблему, «не виносячи сміття із хати». Якщо ж і це не вирішило питання і ви все ще вважаєте, що священик чинить злочини, то наступний, до кого треба звернутися, – це безпосередній начальник парафіяльного священика – декан, або ж благочинний (старший священик міста, району). Якщо ж і він не вплине, то варто подати скаргу в консисторію (управління єпархії) правлячому архієрею.

Може скластися враження, що я захищаю священиків, покриваю їх неправильні вчинки. Насправді мета цієї статті – використовуючи досвід Церкви, застерегти від конфліктів, які шкодять нашому спасінню, є серйозною проблемою для християн. Шлях претензій і гострих суперечок – хибний і згубний. Господь попереджає нас, що лише тоді можемо спастися, коли будемо витягати колоду із власного ока, а не шукати скалку в оці брата свого.

Ілюстрація Арсена ГРЕБЕНЮКА

Бажаєте одержати відповідь православного богослова на Ваші запитання? Надсилайте їх до редакції на адресу: 43025 Луцьк, Градний узвіз, 1 або телефонуйте – (0332) 72-21-82.

МИСТЕЦТВО

ХРЕСТ ВОЛОДИМИРА ЖУПАНЮКА

Мистецтвознавці кажуть: це чи не єдиний художник в Україні, який пише ікони з історичними сюжетами

Оригінальні образи виходять з-під пензля луцького художника Володимира Жупанюка. Це не просто лики святих чи відтворення біблійних подій. Це духовна історія України – від Київської Русі до сьогодення. Проте через відсутність спеціальної освіти його довго не хотіли визнавати.

Більшість ікон митець присвятив батькові, який водив його історичними місцями, чим і прищепив любов до України. Уперше малювати їх спробував ще в 25 років. Однак то були копії вже відомих образів. А вже як професійний художник заявив про себе в 30. Спочатку були пейзажі, натюрморти. До іконопису повернувся значно згодом. Пан Володимир вирішив не просто писати святі образи, а на них відобразити історичні події рідного краю.

Наразі в його колекції сім таких робіт. Особливої уваги заслуговує ікона «Хліб наш насущний». У верхній частині зліва – Зимненський монастир і святі, пов'язані з його історією. Справа – Георгіївська церква на «Козацьких могилах» і козаки. Посередині – образ Спасителя, який тримає Євангеліє з молитвою «Отче наш». Перед ним – «хліб наш насущний», як сказано в молитві. Автор каже, для роботи вибирав такий репаний хліб у магазинах, щоб був схожий на сільський домашній. Збоку від Христа – прості українці, які важко працювали і мали велику віру: дід, який засіває, і жінка, яка в'яже снопи. Те, що на іконах митця зображені прості люди, – характерна ознака його творчості. Чи то монах, який молиться, чи українка, яка голосить за полеглими братами, чи бандурист, який співає тужливу думу, чи колядник... Проте лики святих обов'язково присутні, а лик Ісуса Христа – як своєрідне світло на життєвій дорозі. Автор каже, йому з Ним легше.

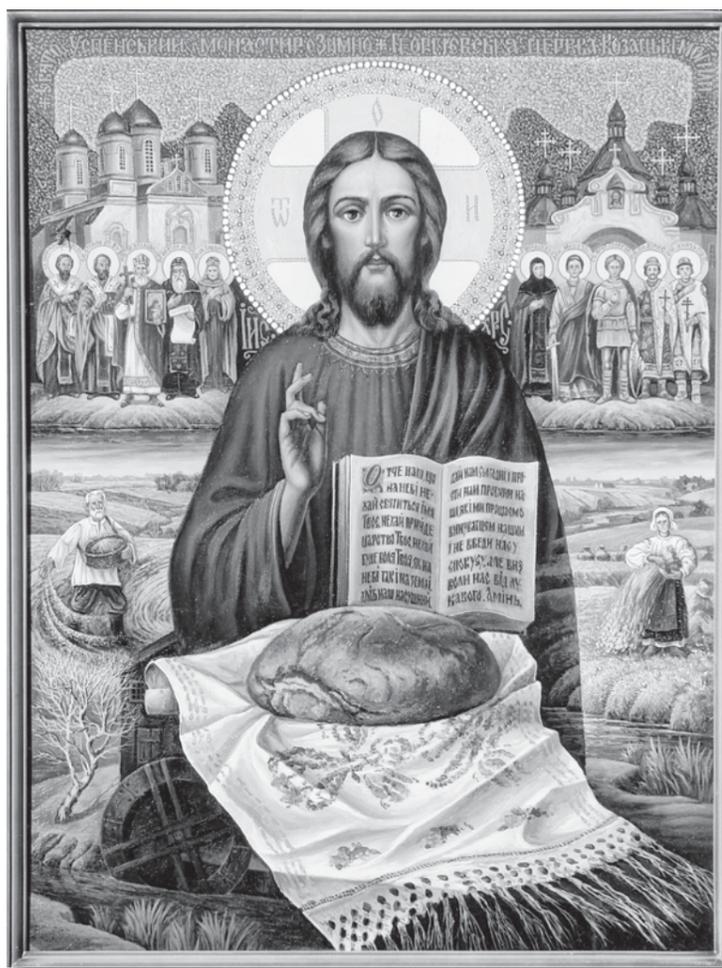
Пан Володимир розповідає про створений образ «Богоматір села Пляшева». Це його відгук-шана предкам-героям і протест проти забуття власної історії. Головну думку ікони відображає Розп'яття як символ страждання. Це заклик до молитви на святому для кожного українця місці. Поруч із Розп'яттям – знову ж таки прості українці,

зокрема дві жінки, які символізують вірян, які ходили й ходять сюди на прощу. До речі, прості люди – майже на кожній його роботі, бо саме такі зуміли зберегти церкви. Вони нагадують колишніх сусідів пана Володимира. Нижче основні провідники національної ідеї – Шевченко, Франко, Коцюбинський, Леся Українка. Полегли козаки – на передньому плані, вкриті Державним Прапором. Біля них тужливу думу співає бандурист. За батьком, братами й коханим голосить молода українка.

Не менш цікава ікона – «Боремельський хрест». Образ відображає напад монголотатар на давній монастир, після спустошення якого лишилася тільки одна ікона Спасителя. Вона відтворена в цій роботі. Тож «Боремельський хрест» – то ікона в іконі. Цікавість образу в тому, що Христос несе хрест, іде по хресту на фоні 33-х хрестів, кожен з яких символізує рік Його життя.

Змальовувати відомі вже образи художник не хотів, тому вирішив придумувати оригінальні сюжети. А на штовхнула його на це Волинська Богоматір. Живописця обурило, що поцінована митцями й Церквою чудотворна ікона невідома навіть багатьом волинянам. Тому своїми роботами вирішив популяризувати місцеві святині, минувшину, прославляти православну віру, прославляти святих. На іконі – Покровська й Хрестовоздвиженська церкви. Це два найдавніші храми, одразу збудовані як православні. На задньому фоні – замок Любарта.

Уже маючи певний доробок, Володимир Жупанюк вирішив випустити образки на

листівках. Виготовувало видавництво «Ініціал». Автор їх викупив і роздав людям, яким такі ікони близькі. Таким чином художник вирішив подякувати Богові за свій талант. Каже, коли працює зі святими образами, – духовно росте. Це для нього свято.

Проте Володимир Жупанюк мав і ворогів, для яких його талант стояв поперек горла. Йому дорікали в «неправильності», «неграмотності» й навіть «непотрібності» його праці. Якось образили настільки, що він прийшов додому й порізав роботу. Правда,

наступного дня шкодував. Але зламати дух митця вороги не змогли. І тепер ми бачимо цю каві, неординарні твори.

Коли художник сідає за написання ікони, не квапиться впоратись якомога швидше. Затрачає на одну від півроку до року.

Чи вважати роботи пана Володимира іконами, чи релігійними картинами – серед мистецтвознавців одностайності немає. Одні спираються на канони іконографії, інші на те, що образ святого є головним у зображенні. Проте всі відзначають їх автентичність. Мистецтвознавиця Зоя Навроцька відзначає унікальність стилю. «Я не знаю в Україні, хто б ще повторював такі прийоми, – каже вона. – Сьогодні так майже ніхто не працює. Він опирається на давнину, на давню українську традицію, і в межах, в русі цієї традиції розвиває свої варіації».

Духовенство більш схильне вважати ці роботи іконами. Вони можуть перебувати в церкві, після освячення до них можна молитися. «Ці зображення можна вважати іконами, тому що найголовніше – хто зображений на цій іконі і з чим пов'язана її з'ява», – говорить архієпископ Михайл.

Однозначно картиною є «Сон радянського бомжа». Поруч з безпритульним – горілка і газета «Правда». Сама ж Богородиця доволі далеко, але як необірваний шлях до спасіння.

Кожна робота пана Володимира – неповторна. Уже рік він їх не дарує і не продає. Каже – вони, як діти, а діти не продаються.

Андрій ГНАТЮК

ХРОНІКА

Закінчення. Початок на 2 стор.

Пасхальну всенічну транслювало в прямому ефірі й повторило у запису Волинське державне телебачення за спонсорської підтримки Приватбанку.

20 квітня, у Святий понеділок, архієрей очолив Божественну Літургію у володимирському соборі Різдва Христового. З ним співслужили декан протоієрей Юрій Пилипець, настоятель протоієрей Микола Удуд, соборне духовенство.

А Параскево-П'ятницька громада с. Чаруків Луцького районного деканату другого дня свят після відправи затрималась на церковному майдані. Тут учні місцевої школи, вихованці Тетяни Федорчук і Жанни Матвієнко, влаштували виставку власноручних писанок, декламували вірші й співали пісень на великодню тематику тощо. А ще кожен охочий міг на хвилику стати дзвонарем.

Минувшина – для нині сущих

23 квітня протоієрей Микола Гінайло з благословення архієпископа Михаїла побував у Музеї волинської ікони на відкритті виставки «Дух епохи короля Данила». У центрі експозиції – копія корони Данила Галицького, яку створено українськими ювелірами за старовинними зображеннями цієї реліквії. У виступі о. Микола загострив увагу присутніх, що розмови про західно-європейський вектор політики Данила Романовича безпідставні, бо князь провадив політику утримання власної державності, його вектор був проруський, проукраїнський.

«Тим, хто трудиться, – сприйай»

29 квітня владика Михаїл, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар та інші священнослужителі взяли участь в урочистому засіданні з нагоди Дня охорони праці. Відправивши молебень за здоров'я й успішне трудівництво волинян, владика звернувся до присутніх із вітальним словом та окропив їх освяченою водою.

В Іваничівському деканаті

3 травня, у третю неділю по Воскресінні Христовому, в Іваничах відбувся уже традиційний хресний хід до кургану слави, де покаяться патріоти, закатовані радянською владою в тюрмі НКВД. З усього району туди звозили людей, які жили ідеєю незалежної держави, – загадують очевидці.

Чимало дітей, молоді, людей старшого покоління цього дня прийшли до кургану віддати шану загиблим. Священнослужителі парафії Казанської ікони Божої Матері протоієрей Андрій (настоятель) і Василь Мельничуки відправили панахиду. У проповіді о. Андрій наголосив на важливості пам'ятати історію свого краю: «Ми не повинні забувати про тих, хто віддав своє життя тільки за те, що любив рідну землю».

У Луцькому міському деканаті

6 травня, у день спомину великомученика Юрія Переможця, архієпископ Михаїл відвідав Свято-Юр'ївську громаду в обласному центрі. У співслужінні з настоятелем парафії канцлером єпархії протоієреєм Миколою Цапом та іншим духовенством владика освятив два кивоти з іконами святих Миколая і Варвари, відправив Божественну Літургію, виголосив глибоку, змістовну проповідь.

«Хоч би скільки жила на світі людина – це мить проти вічності, і кожен дасть відповідь перед Усевишнім, як ти провів земне життя. А єдине, чому його слід присвятити, – на підготовку до вічного життя, на подолання усіляких перепон на шляху до нього. Можна перемогти народи й держави, можна зруйнувати неприступні фортеці, але найважчі битви

ВАРТО ЗНАТИ

У шкільні стіни

8 квітня у Волинському інституті післядипломної педагогічної освіти (ВІППО) відбулося третє засідання робочої групи для вивчення шляхів забезпечення кваліфікованого викладання у навчальних закладах курсу «Основи християнської етики». Темою засідання було обговорення підручника з цього предмету для шестикласників та робочого зошита до нього. У зацікавленій розмові взяли участь учителька Луцької ЗОШ № 22 Оксана Гаврисюк – співавторка цієї книги, представники всіх конфесій, які входять до Волинської ради Церков (ВРЦ), управління освіти і науки облдержадміністрації та ВІППО, а також голова громадського об'єднання «Християнський рух за життя» Антоніна Євтодюк. Київський Патріархат на зустрічі представляв священник Андрій Ротченков, директор Центру християнського виховання дітей і молоді.

Свого часу представники ВРЦ одержали пробний варіант підручника, зробили чимало зауважень, які було здебільшого враховано.

Учасники зібрання уклали звернення до Міністерства освіти і науки України, у якому наголосили на необхідності переведення основ християнської етики з необов'язкової (на бажання батьків) складової навчального процесу в обов'язкову, на потребі належного кадрового забезпечення цієї дисципліни, на єднанні сім'ї зі школою у справі християнського виховання.

Треба сказати, що грошей на видруккування підручників із християнської етики у держави нема. Тираж для п'ятикласників виготовлено коштами Київського Патріархату за розпорядженням Патріарха Філарета.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Відблиск Божої любові

Нещодавно ми відзначали День матері. А чи часто задумуємось, якою повинна бути мати-християнка? Святе Письмо говорить, що в Бозі є безмежна любов до людей, грішників. Материнська любов є відблиском Божої любові. Мати вміщує в собі любов, терпеливість, порозуміння, жертвенність. Просто любити когось – це ще мало. Треба любити ближнього, як себе самого. Мати любить своїх дітей більше, ніж себе. Для того, щоб нагодувати дітей, вона залишається голодною. Однак радість, якої знає при цьому, більша від тої радості, яку відчують діти. Витривалості у матері-християнки варто дивуватись. Вони можуть бути слабшими, ніж чоловіки, але в них є сильне серце, тож вони мають таку витривалість, яка перевищує чоловічу силу. Вони ж семижильні!

Матері повинні молитися і привчати до молитви своїх дітей. Для того, щоб залишив-

Смирення

«Бог гордим противиться, а смиренним дає благодать» – читаємо в Першому соборному посланні апостола Петра. Що ж це за християнська чеснота і чи є можливість бути смиренним у нашому XXI столітті?

Один із моїх знайомих працює у Луцьку і в теплі пори року їздить на роботу велосипедом. Одного разу, коли він повертався з праці додому, у велосипеда лопнула шина, саме лопнула, а не пробилась, так що навіть вести велосипед не було можливим. Залишалось взяти транспорт на плечі і так добиратись додому. Уявіть себе на місці мого знайомого, вам напевно відомий такий стан, коли хочеться проклинати камінь, на який ти наїхав, велосипед, який доведеться нести, людей, які проходять поруч і зловтішаються, хочеться проклинати свою нещасливу долю.

Можливо, так і вчинив би мій знайомий, але саме перед тим випадком у храмі ми обговорювали тему: «Смирення як засіб вирішення своїх проблем і шлях до спасіння душі». І він вирішив перевірити це на власному досвіді. Найперше, для того щоб заспокоїтись, він прочитав молитви. Потім подякував Богу за випробування, яке Він йому послав, і спробував зрозуміти, за які гріховні вчинки Бог допустив цю неприємну ситуацію. «Скільки разів я використо-

вав велосипед на шляху до гріха, тепер він стане моїм засобом спасіння і прощення гріхів». Адже сказано у Святому Письмі: «... хто тілом страждав, той перестав грішити». От і вирішив мій знайомий змиритись з волею Божою і сприйняти цей випадок як можливість спокутування своїх гріхів.

Узявши велосипед на плечі, він пішов, читаючи молитви, які знав напам'ять. Тількино розпочалась його «хресна дорога», як біля нього зупинився автомобіль. Це був його шкільний товариш. Поклавши велосипед у багажник автомобіля, він радісно розмовляючи з «рятівником», посланим Богом, щасливо добрався додому. Подякувавши своєму однокласнику, він прочитав подячні молитви Господу за чудесну допомогу і врозуміння: «Доки я не страждав, блудив був, та тепер я держусь слова Твого. Добре лише, що я страждав, щоб навчитись Твоїх постанов».

Ваше життя нестерпне? Прочитавши цю розповідь, поспробуйте змиритись з волею Божою. Господь чекає цього і готовий вам допомогти.

Протоієрей Михайло БУЧАК,
капелан Волинського національного
університету імені Лесі Українки,
настоятель парафії Покрови Пресвятої
Богородиці в с. Маяки (Княгининок)
Луцького районного деканату

Віктор ГРЕБЕНЮК

Добра нагода для добрих слів

11 травня наша єпархія відзначила 43-й день народження архієпископа Михаїла. У кафедральному соборі Святої Трійці владика очолив Божественну Літургію і подячний молебень. З ним співслужили єпископ Кіровоградський і Голованівський Марк (колишній ігумен жидичинського монастиря), канцлер протоієрей Микола Цап, обласний і міський декан протоієрей Іван Семенюк, ректор Волинської духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, отці декани єпархії, намісник Замкового монастиря Архангелів у Луцьку ігумен Святополк (Канюка), інші священнослужителі. До відправи долучилися також ігумена Володимирського монастиря Різдва Христового Марія (Ігнатенко), викладачі й вихованці семінарії.

У вітальному слові владика Марк зазначив, що єпископське служіння надзвичайно складне і відповідальне, тож священники, ченці й миряни мають не просто слухатись архієпископа, а й допомагати йому в усіх добрих намірах та справах.

Дякуючи за привітання кіровоградському єпископові, а також отцеві Миколі Цапу, який виголосив вітальний адрес від імені духовенства, чернецтва й мирян Волинської єпархії, високопреосвященний сказав, що розбудова Київського Патріархату – наша спільна справа, а головна мета Церкви – спасіння вірних, і на цій дорозі маємо бути згуртованими.

ся час для молитви, треба спростити своє життя. Певна річ, потрібно займатись домашнім господарством – речами бездушними, але ще потрібніше займатись вихованням дітей. Нехай матір говорить дітям про Господа Ісуса Христа, читає життя святих, розповіді на духовну тематику. Одночасно матір займається й очищенням своєї душі, її духовне життя непомітно, безшумно зцілюватиме і душі її дітей. Таким чином вона і діти житимуть радісно й будуть щасливими. Якщо мати не може вибрати час навіть на те, щоб прочитати «Святий Боже...», то як освятяться її діти?! Благоговіння матері має велике значення. Якщо в матері є смиренність, є страх Божий, то все в домі йде як слід. Стати матір'ю легко, а бути – важко.

Священик Володимир ПИРІГ, настоятель
парафії Покрови Пресвятої Богородиці
в с. Мільновичі Турійського деканату

увував велосипед на шляху до гріха, тепер він стане моїм засобом спасіння і прощення гріхів». Адже сказано у Святому Письмі: «... хто тілом страждав, той перестав грішити». От і вирішив мій знайомий змиритись з волею Божою і сприйняти цей випадок як можливість спокутування своїх гріхів.

Узявши велосипед на плечі, він пішов, читаючи молитви, які знав напам'ять. Тількино розпочалась його «хресна дорога», як біля нього зупинився автомобіль. Це був його шкільний товариш. Поклавши велосипед у багажник автомобіля, він радісно розмовляючи з «рятівником», посланим Богом, щасливо добрався додому. Подякувавши своєму однокласнику, він прочитав подячні молитви Господу за чудесну допомогу і врозуміння: «Доки я не страждав, блудив був, та тепер я держусь слова Твого. Добре лише, що я страждав, щоб навчитись Твоїх постанов».

Ваше життя нестерпне? Прочитавши цю розповідь, поспробуйте змиритись з волею Божою. Господь чекає цього і готовий вам допомогти.

Протоієрей Михайло БУЧАК,
капелан Волинського національного
університету імені Лесі Українки,
настоятель парафії Покрови Пресвятої
Богородиці в с. Маяки (Княгининок)
Луцького районного деканату

– у серці людському, найважче перемогти спокуси у самому собі. Юрій Переможець, покровитель вашого храму й громади, зображається як воїн, що списом пронизує змія. Цей змія уособлює всяке зло, особливо ж зло, що таїться у нас самих, що жере нас ізсередини і з яким кожен із нас має вести нещадну боротьбу», – сказав високопреосвященний.

Цього року виповнюється десять літ відколи церква носить ім'я цього великомученика. Її було освячено 111 років тому як Покровську, згодом, за Польщі, діяла як римо-католицький костел, за радянських часів була переобладнана під військовий музей, а в перші роки незалежності функціонувала як храм Олександра Невського.

На престольний празник цього дня, як і щороку, прибули й вітали парафіяни командир Луцького прикордонного загону полковник Володимир Бондар, вихованці Волинського обласного ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою. Адже Юрія Змієборця здавна особливо шанують військовики.

Вічна пам'ять

9 травня духовенство нашої єпархії взяло участь у заходах з нагоди Дня Перемоги. В обласному центрі архієпископ Михаїл став учасником урочистої ходи від Театрального майдану до міського Меморіалу. Тут після мітингу-реквієму на честь героїв Другої світової війни владика поклав квіти до пам'ятних знаків і відправив заупокійні літії біля центрального обеліска та монумента жертвам депортації. З архієреєм співслужили канцлер протоієрей Микола Цап, обласний і луцький міський декан протоієрей Іван Семенюк, декан кафедрального собору Святої Трійці протоієрей Микола Нецкар, ректор духовної семінарії протоієрей Ігор Швець, старший капелан єпархії протоієрей Олександр Безкоровайний та інші священнослужителі.

«Бережімо незалежність України в мирі, порозумінні й любові, – закликав присутніх архієпископ Михаїл, – щоб жертва наших батьків, які покладали своє життя у тій страшній війні, які були депортовані, репресовані людиноненавистливими режимами того часу, не була для нас даремною».

Напередодні, 8 травня, архієрей із духовенством на прохання місцевої влади освятив меморіальну дошку на честь жителів Луцька, які загинули від гітлерівського бомбардування в ніч на 9 травня 1944 року. Її встановили на будинку по вулиці Кафедральній, 6. А о. Микола Цап взяв участь в урочистих зборах у луцькому Народному домі «Просвіта», де було відзначено свято подолання нацизму.

До святкування Дня Перемоги долучилися душпастирі у всіх деканатах єпархії. Зокрема, 9 травня луцький районний декан протоієрей Володимир Присяжнюк відслужив панахиду перед пам'ятником Невідомому солдатів (район Вересневе), під час якої молились голова райдержадміністрації Володимир Демчук, інші представники районної влади. Відправляючи також заупокійне богослужіння в с. Гірка-Полонка цього деканату біля пам'ятного знака примирення, о. Володимир (тут він є настоятелем парафії) у слові до присутніх наголосив на важливості молитися за спокій душ і воїнів УПА, і радянських солдатів.

В Іваничах біля Меморіалу слави поминальне моління відправили священнослужителі парафії Казанської ікони Божої Матері – протоієрей Андрій (настоятель) і Василь Мельничуки. Вітаючи ветеранів зі святом, о. Андрій подарував пам'ятні образки.

У святкових заходах на своїй парафії Покрови Пресвятої Богородиці в с. Мільновичі Турійського деканату взяв участь настоятель священник Володимир Пиріг, відслуживши панахиду в місцевій школі.

Віктор ГРЕБЕНЮК, прот. Віталій СОБКО

СПРАВЖНІЙ МИКОЛАЙ

Незважаючи на казковий ореол, мирлікійський святий – реальна історична особа

Учені спробували відтворити образ святого Миколая за останками. Замість повнубого й веселого рожевощого та блакитно-окого дідка на дослідників дивився міцний широколиций чоловік років 60, сантиметрів 168 на зріст. Оливкова шкіра, коротка сива борідка, високе чоло, виступаючі вилиці та підборіддя, квадратна щелепа, темно-карі близькопосаджені очі, лисина та зламаний ніс. Таким зображають чудотворця і на іконах.

«Якби ви зустріли його на вулиці, подумали б, що перед вами тренований спортсмен», – кажуть антропологі. Хоча деякі деталі, можливо, й загубилися, збіг моделі із зовнішністю святого Миколая, на думку самих дослідників, становить 70 %. Виходячи з того, нема чого дивуватися, що 325 року на Першому Вселенському соборі, де викрили аріанську ересь, Миколай посоромив Арія не тільки словом. У Життях святих читаємо: він із ревності до Бога ударив Арія по щоці, бо цей еретик заперечував божественність Ісуса Христа й не визнавав Його єдиносущним Богові-Отцю.

Православна Церква відзначає пам'ять цього свята 19 грудня і 22 травня. Він народився близько 300 року в малоазійському місті Патара (нині – Туреччина). Ми не знаємо, як його назвала мати, але приймаючи чернецтво, він узяв ім'я Миколай. Помер у тому ж місті, де була його єпископська кафедра, – у Мирах Лікійських (тобто в місті Мири краю Лікія). Біля його моги-

ли часто відбувалися дива. Прочани з надією йшли сюди за тисячі кілометрів, щоб зцілитися.

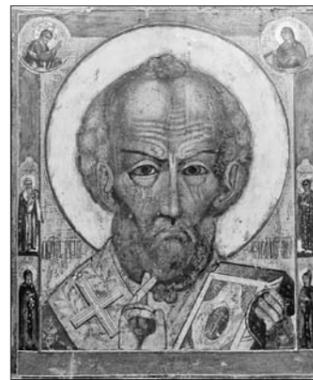
1034 р. квітучі Мири спалили ісламісти. Купол храму обвалився, тож експедиція хрестоносців, що була споряджена сюди через 50 років після руйнації і мала завдання розшукати могилу чудотворця, на силу розкопала з-під уламків саркофаг із його останками. 1087 року хрестоносці перевезли мощі святого Миколая до італійського міста Барі, де вони зберігаються і по сьогодні у спеціально зведеній церкві. Але не всі його останки зберігаються там.

У французькому містечку Сен-Ніколя-де-Пор у величому соборі покоїться частинка мощей святого Миколая – палець правої руки. Як же він туди потрапив? У XII столітті один із хрестоносців повертався зі Святої Землі до Франції. Він зупинився у Барі, де на той час уже перебувало тіло святика. Там лицар зустрів свого земляка, який служив у цьому соборі. Той попросився їхати

разом з ним додому. У ніч перед від'їздом душа святого Миколая постала перед прислужником і дозволила взяти із собою свій палець. Наляканий чоловік виконав волю святика.

Після мешканців Барі мощі святого Миколая дістали собі й вояки Венеції. Коли Папа Римський Урбан II оголосив перший хрестовий похід проти мусульман, венеціанці, які прямували до Єрусалима, пропливаючи повз береги Лікії, побажали забрати мощі святого Миколая. Коли хрестоносці увійшли в собор у Мирах, то виявили, що ті запислися на кілька років. Зайди не повірили грекам, обшукали місце, в якому були заховані вцілілі рештки мощей святого Миколая, і знайшли їх за запахом. У віддаленому куточку храму відчувався неймовірно запашний аромат. Хрестоносці роздубали підлогу вітаря, під якою були частки мощей чудотворця. Це підтверджував і напис грецькою: «Тут спочиває великий єпископ Миколай, славний своїми чудесами на землі й на морі».

А 1992 року внаслідок досліджень учени-антропологі засвідчили: рештки в Барі й ті, що лежать у Венеції, належать одній люди-

ні. Але якось турецька влада зробила сенсаційну заяву: 1087 року італійці викрали мощі іншого святого. А тіло святого Миколая насправді залишилося в церкві міста Демре (сучасна назва Мирів Лікійських). Можливо, всіх заплував дядько святого Миколая – теж Миколай і також місцевий єпископ? Та попри все Церква, опираючись на численні дослідження, встановила, що саме в Барі – справжні мощі справжнього святика Миколая.

Нагадаємо, що святий Миколай – покровитель Луцька. 1259 року, коли над містом нависла загроза знищення, мешканці звернулися до святика і були врятовані від монголо-татар. Про цю подію згадує Іпатівський літопис: «Бог і святий Миколай чудо велике вчинили, бо знявся великий вітер і каміння, яке кидальними машинами вороги кидали, на них самих поверталось».

Через багато років вдячні нащадки встановили в Луцьку пам'ятник чудотворцю, увіковічили його на міському гербі: над контурами Луцького замку в хмарах святий Миколай благословляє місто.

Підготував Андрій ГНАТЮК

ЗВ'ЯЗОК ЧАСІВ

РЯТІВНИК СВЯТИНИ

Володимир Єщенко під час війни не допустив зруйнування собору

Невисокий, але дуже жвавий, непосидючий, завжди усміхнений і привітний до людей – таким знають у Луцьку ветерана війни Володимира Єщенка. Аж не хочеться вірити, що недавно йому виповнилося 85. Недавно завдяки газеті «Волинь» ми дізналися, що якби не він, то православна спільнота краю втратила б свою головну святиню – кафедральний собор Святої Трійці. Солдат учинив воістину подвиг як справжній християнин. За мужній учинок 9 травня архієпископ Михаїл нагородив ветерана благословенною грамотою. Нижче подаємо уривок інтерв'ю Володимира Лиса з нашим героєм.

– Володимире Дмитровичу, хоч народилися Ви у Сибіру, але прізвище українське.

– Обоє батьків були білорусами, а мама Марія Василівна завжди розмовляла білоруською. Правда, я вже рідної мови не знаю. Зате, довгий час проживаючи в Луцьку, вивчив українську.

– А пам'ятаєте, як для Вас війна розпочалася?

– Треба сказати, що хоч мені тоді було сімнадцять, я вирішив йти добровольцем на війну. Бо ж вона уявлялася чимось невідомим і романтичним, а тут ще й так звабливо звучали мелодії духового оркестру біля військомату, під які проводжали на війну солдатів. У неповні вісімнадцять я таки потрапив курсантом до Київського артилерійського училища, яке евакуювали до Красноярська.

– Відомо, що Ви пройшли довгий шлях фронтовими дорогами.

– Командиром взводу четвертої батареї другого дивізіону 112-го гвардійського гарматно-артилерійського полку я пройшов від Курської дуги по території семи областей України, форсував Дніпро, визволяв Київ, а потім громили німців під Рівним і Луцьком.

Світлина з сайту Volyn.com.ua

– А який з фронтових епізодів запам'ятався найбільше?

– Знаєте, він пов'язаний саме з визволенням Луцька. Всі знають, що Луцьк 2 лютого визволили кавалеристи. Але ж до того 31 січня 1944 року ми здобули Теремно і вже звідти вели вогонь прямою наводкою по Луцьку, в якому ще були фашисти. У стереотрубу було видно як на долоні будинки, млин, трубу заводу, далі з боку гайок. І посеред всього цього пейзажу – красива, висока будівля собору. Тоді командир нашої батареї, старший лейтенант Стамбула залишив мене командувати батареєю і звелів вести вогонь насамперед по орієнтиру №1. Цим орієнтиром і був собор, звісно, тоді я не знав, що то

Свято-Троїцький собор.

Біля собору було чимале згромадження людей, стояли два німецькі «Тигри», гармата. Я став давати орієнтири, і раптом щось промайнуло в голові, стислося серце. Ви не повірите, побачив перед очима обличчя моєї мами. А вона в мене була дуже віруюча людина.

У нас, в Ачинську, теж був свій православний собор, правда, менший за луцький. У 30-ті роки його закрили, але мама була в числі тих, хто навіть у ті часи добивався,

аби його знову відкрили. І таки добилися, собор у воєнні роки знову став діючим. Ось це я пригадав і побачив маму наче зримо перед собою й дав наводку не точно по собору, а далі й лівіше. Бо уявіть, що сталося б, якби ці великі п'ятдесятикілограмові бронебійні снаряди влучили в собор! У трубу бачив, як снаряд розірвався десь в районі Гнідави. Пролунала команда, щоб стріляв точніше, але вдруге і втретє я давав неправильний орієнтир.

– Виходить, Ви врятували наш собор?

– Виходить, що так, хоч я отримав догану за неточну стрільбу від командира дивізіону, до якого звернувся комбат. Ця історія, до речі, мала своє продовження. Через сорок років ми, колишні артилеристи, зустрілися в Луцьку з нагоди 40-річчя формування артбригади, яке було тоді ж, у сорок четвертому. Прибув тоді і мій колишній комбат із дружиною. От ідемо ми Луцьком мимо собору, я й кажу: «А пригадуєте, Василю Ісаковичу, як ми цю красу врятували?» А він подивився на мене і каже: «А ти тоді мене підвів. На війні накази треба точно виконувати». До речі, коли ми пізніше визволили Берестечко, то знайшли людей, котрі переховувалися в місцевій церкві. Вони нам дякували за порятунок і тоді, і коли ми приїхали через сорок років. Також нагадали про цей епізод.

– У Луцьку опинилися випадково чи свідомо обрали місце проживання?

– Спочатку, восени сорок п'ятого, я тут служив разом зі своєю бригадою. Через два роки демобілізувався, а в сорок дев'ятому знову призвали і два десятиліття довелось послужити. А вже після служби місто, яке стало мені рідним, обрав свідомо. Завжди мене притягало це місто.

Маю чудову дружину, яка стала справжнім другом, бо моя Антоніна Юріївна так само близько до серця сприймає чужий біль і необхідність приходити на допомогу людям. Життя так склалося, що у мене померла дружина, а в неї – чоловік. Нас поєднала спільна життєва доля і ось уже майже три десятиліття йдемо поруч, як мовиться, рука в руку. Взагалі вважаю великою родиною всіх моїх фронтових побратимів, хоча їх стає все менше і менше. Та поки живі – вважаю, що в строю.

ХРОНІКА

Материнство – Божий дар

10 травня священнослужителі нашої єпархії взяли участь у заходах, присвячених Дню матері.

На прохання облдержадміністрації духовенство кафедрального собору Святої Трійці на Театральному майдані Луцька відправило молебень за здоров'я хворих дітей у рамках благодійної акції «Почуйте всі!», який очолює протоієрей Володимир Подолець. Звертаючись до присутніх, він підкреслював, що найбільше покликання жінки – материнство. Але, на жаль, сучасні ді-

ти хворіють не лише фізично, а й духовно, і зцілитися від усіх недуг їм може допомогти тільки Бог.

Прес-секретар єпархії протоієрей Віталій Собко побував у Народному домі «Просвіта», де відбулося мистецьке свято, нагородження багатодітних матерів області, концерт, виставка дитячих малюнків. Священник передав вітання й благословення архієпископа Михаїла, наголосив на необхідності плекати материнство як Божий дар. Бо кожна людина – Господнє творіння – приходить у світ від жінки. Та цим даром сьогодні

ні чимало жінок нехтують. Тому, аби цьому запобігти, треба, щоб матері – і сьогоднішні, і майбутні – відчували від суспільства пошану й підтримку, не забуваючи слів із Першого послання апостола Павла до Тимофія, що жінка «спасеться через народження дітей, якщо буде у вірі й любові та в святості з цнотю» (1 Тим. 2:15).

Пізніше о. Віталій і священник Богдан Репіньовський стали учасниками акції встановлення рекорду у «Книгу рекордів України» на найдовший спільний вишитий рушник єднання, яка пройшла в центрі Луцька.

На Божій горі

13 травня, на свято Переполювання П'ятдесятниці, архієпископ Михаїл, священнослужителі й 120 паломників-мирян нашої єпархії взяли участь в урочистій Божественній Літургії на Божій горі, що біля Почаєва, з нагоди відпустового свята. Торжество очолював архієпископ Тернопільський і Кременецький Іов. З ним, окрім нашого владика, співслужили єпископ Тернопільський і Бучацький Нестор, духовенство різних єпархій.

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Юрій на поріг
весну приволік

Добру традицію наших дідів і прадідів відродили у селах Соснина та Менчичі Іваничівського деканату. У день великомученика Юрія Переможця у храмах на Божественній Літургії парафіяни молилися за здоров'я, за хороший урожай, за те, щоб Господь послав нам благодатний дощ. Адже ця весна така посушлива. Після відправи обидві громади з церковними хорами, із хоругвами та освяченими житніми віночками пішли в поле, «на хліба», де відправляли спільні молитви за врожай. А почин цьому дав голова СВК «Вітчизна» Павло Філюк, його підтримали настоятелі протоієрей Володимир Прус (менчицька парафія Положення риз Богородиці у Влахерні) та священник Володимир Конопко (соснинська громада Мучениці Параскеви-П'ятниці). Днем перед тим на межі двох сіл під розлогою липою було

встановлено хрест на знак поваги, любові, взаєморозуміння між парафіянами. Хрест освятили і дали обіцянку щороку в день святого Юрія приходити на це місце, прославляючи нашого Творця. Священники відслужили молебень за здоров'я і добрий урожай. На це дійство зійшлося дуже багато людей, навіть старенькі бабусі, яким за 90 років, і ті послішали, щоб помолитися. Священнослужителі в проповідях закли-

кали парафіян підсилювати молитву до Господа непохитною вірою, добрими справами, досконалим служінням Йому. Наголосили, що з допомогою небесного покровителя св. Георгія Побідоносця переможемо всяку посуху, негаразди і перешкоди в служінні Творцю. По закінченні хор проспівав молитву «Боже великий, єдиний».

Після відправи священники разом освятили поля, і спільні, й приватні, зробивши для молитов п'ятнадцять зупинок. Молилися панотці й за худобу, бо ж великомученик Юрій у народі вважається покровителем тваринництва. І ось невдовзі після цього довгождана дощі окропили спрагли волинські поля!

Відродилась хороша традиція, і це радує, бо під щедрим сонцем і рясним дощем святих молитов, сердечної доброти і великої любові оновлюються собори наших душ, вселяється повага один до одного.

ОФІЦІЙНО

Священника **Андрія Залуцького** призначено настоятелем Миколаївської парафії в с. Лютиниче Володимирського міськдек. (указ № 29 від 23 квітня 2009 р.).

А якщо колоски на ниві духовній будуть повнозерними, то й матеріальним достатком Господь нас обдарує.

Люди! Більше цінуйте один одного, бережімо матінку природу і безмежно шануйте Того, хто все це створив, – Усевишнього.

Леоніда БАДИВЬСЬКА,
півча церковного хору с. Соснина
Іваничівського деканату, депутат райради
Світлина протоієрея Володимира ПРУСА

ВІТАННЯ

Ювілеї

Храму Святої Трійці в Турійську – 10 років від завершення будівництва;

Марії Максименко, бухгалтерці кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 1 червня – особливий день народження;

протоієрею Ігореві Цибу, клірикові парафії Благовіщення Пресвятої Богородиці в Ковелі, 2 червня – 45 років;
священнику Володимирові Лазарю, настоятелю парафії Великомученика Димитрія Солунського в с. Знамирівка Цуманського дек., 6 червня – 10 років священничого служіння;

священнику Володимирові Галайді, настоятелю парафії Різдва Пресвятої Богородиці в с. Озютичі Локачин-

ського дек., 7 червня – 10 років священничого служіння;

протоієрею Іванові Семенюку, обласному й луцькому міському деканові, 8 червня – 15 років священничого служіння;

священнику Андрієві Гусаку, настоятелю парафії Пророка Іллі в с. Грем'яче Цуманського дек., 13 червня – 30 років, а 20-го – 10 літ священничого служіння;

протоієрею Сергієві Кушніру, клірикові нижнього храму кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 17 червня – 50 років;

священнику Валерієві Братуню, настоятелю парафії Преподобного Серафима Саровського в с. Лемешів Горхівського дек., 20 червня – 5 років священничого служіння;

священнику Юрієві Хлопецькому, настоятелю пара-

фії Архистратига Михаїла в с. Одереди Луцького райдек., 21 червня – 30 років;

протоієрею Володимирові Подольцю, старості кафедрального собору Святої Трійці в Луцьку, 27 червня – 45 років;

протоієрею Сергієві Коцю, настоятелю парафії Великомученика й цілителя Пантелеймона в с. Рованці (Гнідава) Луцького райдек., 27 червня – 15 років священничого служіння.

Щирозаочно вітаємо священнослужителів, п. Марію і Троїцьку парафію в Турійську! Божого благословення на многії літа, рясної Господньої благодаті, міцного духовного й тілесного здоров'я та всляких гараздів!

ОГОЛОШЕННЯ

• Синодальне управління у справах молоді з благословення Патріарха Філарета організує **всеукраїнські дитячий і молодіжний православні табори.**

Дитячий табір «Дорога до Бога» проводиться з 12 по 26 серпня 2009 року на базі ДОТ «Маяк» с. Головач, Полтавського району, Полтавської області. Розрахований на дітей від 7 до 16 років. У програмі: відпочинок у сосновому лісі неподалік річки, спілкування з однолітками, духовні бесіди, ігри, конкурси тощо. Проживання у зручних кімнатах стаціонарного табору, харчування – п'ять разів на день (свіжі овочі та фрукти, молочні, м'ясні й рибні страви). Для участі треба скласти пожертву – 490 грн. Доїзд до Полтави самостійний.

Молодіжний табір проходимо з 25 липня по 3 серпня 2009 року в м. Богуслав Київської області, на мальовничій галявині неподалік чоловічого монастиря поблизу річки Рось. Табір обладнано наметами, польовою кухнею, туалетами, душевими кабінками, місцем для збереження цінних речей. У програмі: ранкові та вечірні молитви, духовні бесіди зі священником, допомога монастиреві (розкопки фундаменту храму Святителя Миколая Чудотворця XVII ст., впорядкування джерела), екскурсії до богуславського історичного музею та інших місцевих пам'яток, спортивні й інтелектуальні ігри, пісні біля вогнища тощо. Необхідні речі: спальний мішок, каремат (туристичний килимок), тарілка, ложка, кружка, ніж, ліхтарик, спортивний одяг, купальник закритого типу/плавки, дошовик та теплий одяг на випадок негоди, одяг для богослужіння (для дівчат обов'язково довга спідниця, хустка, блуза з закритими плечима, для хлопців – штани і сорочка), кілька маленьких подарунків для гри «Таємний друг». Доїзд до Києва самостійний. Звіти від залізничного вокзалу 25 липня о 8.30 учасників централізовано везуть до місця таборування, а 3 серпня о 16.00 повертають до київського вокзалу. Пожертва – 165 грн.

Бажаючих просимо зареєструватися: на молодіжний табір – до 10 липня, на дитячий –

до 15 липня за телефонами (044) 592-40-86, (095) 274-36-85 (Олена), за електронною адресою: info@usm.org.ua. Для реєстрації потрібна така інформація: прізвище, ім'я, по батькові учасника, дата народження, поштова й електронна адреси, телефон.

• Продамо композицію голгофи (див. на світлині). Виготовимо на замовлення плащаниці, композиції різдвяного вертепу, голгофи, Воскресіння. Тел.: (050) 690-48-05, (0332) 82-51-26. Запитувати Івана чи Ірину.

• Якщо Ви бажаєте отримати відповіді на запитання, практичні поради з християнського життя, почути змістовне тлумачення Біблії, – запрошуємо в нижній храм кафедрального собору Святої Трійці на **духовні заняття священника Андрія Ротченкова.** Початок о 15 годині щонеділі.

• У Луцьку, по просп. Волі, 2, працює **епархіальний оптово-роздрібний склад-магазин.** Тут можна придбати всю церковну утвар, ікони, священничий одяг, богослужбову та іншу духовну літературу тощо. Магазин працює в понеділок–п'ятницю з 10 до 18 год., в суботу – з 10 до 15 год. Обідня перерва з 13 до 14-ї. За довідками звертатися до Богдана Тишкевича, тел. (066) 217-25-58.

• Виконуємо **реставрацію та розпис** храмів, а також реставрацію, позолоту, посріблення євхаристичних наборів: чаш, дискосів, лжиць та іншого церковного начиння. Тел. (050) 660-53-19.

ПАЛОМНИЦТВА

13 червня – до святинь Рівненщини: монастир у Дермані (п'ять чудотворних ікон і цілюще джерело) – собор в Острозі (мироточива ікона) – монастир у Межирічі (чудотворна ікона) – джерело Св. Миколая в Гільчі – монастир у Городку (чудотворна ікона, частинка гробу Богородиці). Зголошуватися до 12 червня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 55 грн.

20 червня – до святинь Володимира: собор і монастир Різдва Христового – Юріївська церква – Василівська церква – Успенський собор – Зимненський монастир. Зголошуватися до 19 червня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 21.00. Вартість поїздки 50 грн.

21 червня – до Берестечка з нагоди відпустового свята і чергової річниці Берестецької битви (Патріарша Літургія за участю архієпископа Михаїла). Зголошуватися до 20 червня. Виїзд о 7.00. Повернення – о 18.00. Вартість поїздки 45 грн.

22 червня – 4 липня – до святинь Європи: Луцьк – Краків – Ченстохова – Прага – Трір – Кельн – Аахен – Ешо – Париж – Турин – Рим – Ватикан – Лоретто – Барі – Відень – Луцьк. Подача документів на відкриття візи до 1 червня. Орієнтовна вартість поїздки – 650 євро.

22 червня – 4 липня, 5–17, 18–30 липня, 31 липня – 12 серпня, 13–25 серпня, 26 серпня – 7 вересня – до святинь Криму: Бахчисарай (Успенський монастир, Качі-Кальйон-Печерний монастир), Севастополь (Херсонес, Володимирська церква, Георгіївський монастир, Новоспаський скит), Балаклава (Інкерманський монастир), Сімферополь (Троїцький монастир, Петро-Павлівський собор, Свято-Троїцький собор – мощі Луки, каплиця (тантинна) Єлени й Константина), Судак (Топловський монастир). Зголошуватися не пізніше як за тиждень до першого дня паломництва. Вартість (проїзд, проживання та екскурсії) – 900 грн.

27 червня – до почаївських святинь: Почаївська лавра – монастир Святого Духа (колишній лаврський скит) – монаше кладовище – джерело Праведної Анни. Зголошуватися до 26 червня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 19.00. Вартість поїздки 50 грн.

28 червня – до Маняви (Івано-Франківська обл.): Скит – джерело «Сльоза Божої Матері» – водоспад Святого Духа – джерело Святого Духа. Зголошуватися до 26 червня. Виїзд 27 червня о 23.30. Повернення – 28 червня о 22.00. Вартість поїздки 110 грн.

4 липня – до святинь Львова. Зголошуватися до 3 липня. Виїзд о 6.30. Повернення – о 23.00. Вартість поїздки 90 грн.

Виїзд на всі прощі – від Свято-Троїцького собору в Луцьку. Докладніша інформація та реєстрація – у паломницькій службі єпархії (головна координаторка Лариса Савчук) за тел. (0332) 71-83-77.

Шановні читачі, дорогі брати і сестри! Не використовуйте наш часопис у господарських цілях. Якщо газета Вам уже не потрібна – передайте її ближнім або в бібліотеку

ВОЛИНСЬКІ ЕПАРХІАЛЬНІ ВІДОМОСТІ
Часопис Волинської єпархії Київського Патріархату
Передплатний індекс 91241
Засновник і видавець –
Управління Волинської єпархії Української
Православної Церкви Київського Патріархату.
www.pravoslavja.lutsk.ua
Адреса редакції: 43025 м. Луцьк,
Градний узвіз, 1. Тел./факс: (0332) 72-21-82
pres-sluzhba@ukr.net

Свідчення про державну реєстрацію:
ВЛ №219 від 03.08.2004 р.
Віддруковано в МП «Зоря»
м. Луцьк, просп. Волі, 2, тел.: 8 (03322) 4-60-38
Наклад 4200 пр. Ціна за домовленістю.
Зам. № 271 від 20.05.2009 р.

Головний редактор Андрій ГНАТЮК
Редакція:
протоієрей Віталій СОБКО (заст. головного редактора), **священник Андрій РОТЧЕНКОВ** (редактор дитячої сторінки), **Віктор ГРЕБЕНЮК** (літературний редактор і коректор), **Олександр БІЛЬЧУК** (верстка, «ІНІЦІАЛ»), **Галина МЕЛЬНИК** (набір).

При використанні матеріалів часопису для публікації в інших ЗМІ посилання на нього обов'язкове. Редакція не завжди поділяє позиції авторів публікацій, які несуть відповідальність за достовірність поданої інформації, та залишає за собою право редагувати матеріали або не друкувати їх зовсім. Рукописи не рецензуються і не повертаються, листування з читачами – тільки на сторінках газети.